

Asia: VN/4099/2024

Lausuntopyyntö: Työryhmämietintö hallituksen esitykseksi hankintalain, erityisalojen hankintalain sekä rikosrekisterilain 6 b §: n muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Esityksen yleiset tavoitteet ja päämäärät

Mitä mieltä olette esityksen yleisistä tavoitteista ja päämääristä? Saavutetaanko esityksellä hallitusohjelman yleiset tavoitteet säästöistä ja kilpailun lisäämisestä?

-

Hankintojen valmistelu

Hankintojen valmistelua koskevilla ehdotuksilla pyritään lisäämään hankintojen huolellista valmistelua, markkinakartoituksen käyttöä, sekä kilpailua julkisissa hankinnoissa. Tavoitteena on saada lisää tarjontaa ja säästöjä. Työryhmän mietinnössä ehdotetussa ratkaisussa on samanaikaisesti pyritty varmistamaan, että se on käytännön hankintatoimen näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

-

- **Kuinka hyvin hankintalain 65, 75, 124 ja 125 §:iä koskeva esitys edistää markkinakartoituksen käyttöä ja hankinnan huolellista valmistelua?**

-

- **Ovatko esitetyt keinot sopivia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi?**

-

Sidosyksiköiden käytön rajoittaminen

Mitä mieltä olette esityksessä ehdotetusta sidosyksiköiden vähimmäisomistusta koskevasta vaatimuksesta? Onko se mielestänne tarkoituksenmukainen ja toteuttamiskelpoinen?

Sidosyksiköiden vähimmäisomistukseen kohdistuva vaatimus kohtelee erityisen huonosti pieniä kuntia. Kärkölän kunta on perinteisesti hyvin tarkkaan harkiten lähtenyt kuntayhteistyöhön ja varsinkin yhteisomistuksiin.

Jätehuollossa, talous- ja henkilöstöhallinnossa, kirjastopalveluissa ja ICT-palveluissa on katsottu erittäin perustelluksi liittyä yhteen muiden kuntien kanssa korkeiden ammattitaito- ja tehokkuusvaatimusten tavoittamiseksi.

Esitys kategorisesta rajoittamisesta ei ole tarkoituksenmukainen eikä toteut-tamiskelpoinen. Esitys on myös perustuslain vastainen (kuntien itsehallin-to).

Minkälaisia vaikutuksia esitetyllä sidosyksiköiden omistusosuuden vähimmäisvaatimuksella mielestänne on?

Voimaan tullessaan esitetty laki vaatisi Kärkölän kunnalta yli kymmenen hengen rekrytointia aloilla, joissa on jo ennestään työvoimapulaa.

Toinen vaihtoehto olisi organisoida yhteistyötä uudelleen siten, että lain vaatimus täyttyisi. Tällä uudella järjestelyllä ei saavutettaisi mitään toiminnallista tai laadullista parannusta kunnan toimintoihin.

Laki vaatisi uusia järjestelyjä, joiden vaikutukset kustannusten nousuun olisivat puolesta miljoonasta eurosta miljoonaan euroon, palvelutuotannon järjestämisen samalla heikentyessä.

- **Jos sidosyksiköitä koskeva muutos toteutetaan esitetyllä tavalla, mitä toimenpiteitä ja niistä aiheutuvia kustannuksia muutos todennäköisesti aiheuttaisi edustamanne organisaation eri toimialojen kannalta ja yleisesti?**

Ensimmäinen toimenpide olisi pyrkiä kaikin keinoin valitusteitse estää lain toimeenpano. Seuraava toimenpide olisi hakea naapurikuntien kanssa keinoja vähentää tämän sääntelyn aiheuttamaa vahinkoa kunnan taloudelle ja palvelutuotannolle. Kolmas toimenpide olisi palkata kuntaorganisaatioon riittävästi henkilöstöä pyrkimyksenä säilyttää edes osittain jätehuolto- ja kirjastopalvelut. Neljäs toimenpide olisi korottaa kunnallisveroa, että kyetään jatkossakin järjestämään kunnan lakisääteinen palvelutuotanto.

- **Mitä toimenpiteitä organisaationne aikoo sidosyksikön omistajana tehdä vähimmäisomistusrajaa koskevan sääntelyn seurauksena (esimerkiksi jatkuuko toiminta markkinaehtoisena, puretaanko yhtiö, pilkotaanko yhtiö, ryhdytäänkö muihin toimenpiteisiin?)**

Kärkölä on pienenä kuntana riippuvainen yhteisyrityksissä suurempien omistajien päätöksistä. Irtautuminen esimerkiksi yhteisen seudullisen jätehuoltoyhtiön palveluista ja omistuksesta tulisi erittäin kalliiksi. Kunta joutuisi kaikin keinoin hakemaan innovatiivisia ratkaisuja palvelutuotannon laadun ja tehokkuuden säilyttämiseksi.

- **Minkälaisia taloudellisia tai muita hyötyjä muutoksesta todennäköisesti seuraisi?**

Kärkölään kunnan kannalta ei ole tunnistettavissa mitään taloudellisia tai laadullisia hyötyjä. Päinvastoin. Muutos aiheuttaisi kunnalle täysin kestävämmän, hyödyttömän ja kalliin muutosprosessin.

Ovatko esitetyt sidosyksiköitä koskevat siirtymäajat mielestänne riittävät? Kuinka paljon aikaa muutoksiin tarvitaan?

Siirtymäajat ovat täysin riittämättömät. Kunnan joutuessa järjestämään huomattavan osan sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa kokonaan uudelleen on esitetty siirtymäaika riittävä ainoastaan tulevan muutoksen suunnitteluun. Pienen kunnan kannalta esitetty siirtymäaika johtaisi vakaviin heikennyksiin palvelutuotannossa ja kustannusten hallinnassa.

- **Mitä siirtymäaikaa vaativia toimenpiteitä sidosyksiköitä koskeva kirjaus aiheuttaisi?**

-

Mietinnön liitteinä olevissa eriävissä mielipiteissä on esitetty poikkeuksia sidosyksiköiden omistusosuusvaatimukseen. Tulisiko vaatimukseen säätää poikkeuksia? Minkälaiset poikkeukset olisivat tarkoituksenmukaisia?

Kokonaisuudessaan tämä rajoituslaki tulisi jättää säätämättä. Tämä uudistus olisi todennäköisesti yhtä suuri menestys kuin taannoin säädetty taksilain-säädäntö. Tästä laista tulisi syvälinen riippakivi vuosiksi eteenpäin nykyisille hallituspuolueille.

Pienten kuntien osalta 10 %:n rajoitus on epäoikeudenmukainen ja ohjaa täysin väärin tavoitteita kuntayhteistyössä. On erinomaisen hyödyllistä, että pieni kunta voi osallistua osaavaan yhteistyöhön isompien kuntien rinnalla. Tarkoituksenmukaista olisi jättää tämä rajoituslaki säätämättä, mutta vähintäänkin säätää mahdollisuus pienille kunnille osallistua pienemmällä, esimerkiksi prosentin omistusosuudella.

Turvallisuus ja huoltovarmuus

Vastaako esitys turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeviin tarpeisiin? Onko esitetty muutos riittävä keino varmistaa turvallisuuden toteutuminen hankinnan elinkaaren aikana ottaen huomioon EU-hankintadirektiivien reunaehdot, sekä muu turvallisuutta ja huoltovarmuutta koskeva sääntely?

-

Rikosrekisteriotteen pakollisuudesta luopuminen

Rikosrekisteriotteiden pakollisesta käytöstä luopumista koskevan ehdotuksen tavoitteena on sujuvoittaa hankintamenettelyjä ja vähentää hallinnollista taakkaa.

-

- **Missä määrin muutos vaikuttaa hallinnolliseen taakkaan yhtäältä hankintayksiköiden ja toisaalta tarjoajien kannalta ja edistää näitä tavoitteita?**

-

Hankintojen ilmoittaminen

Mitkä ovat näkemyksenne hankintojen ilmoittamista koskeviin muutoksiin? Lisäävätkö ehdotetut muutokset hankintojen avoimuutta tarkoituksenmukaisella tavalla?

-

Muut huomiot

-

Koskinen Markku
Kärkölän kunta

Nihtilä Jaana
Kärkölän kunta - Kunnanhallitus/kunnanhallituksen puheenjohtaja Markku
Koskinen